

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 19CoCsp/27/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119215075
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlata Simková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8119215075.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlata Simkovej a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Karola Krochtu v spore žalobkyne: Q. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. X, V. K. B., zastúpená: JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom vo Svidníku, Sovietskych hrdinov 163/66, proti žalovanej: 365.bank, a.s., so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, Bratislava, IČO: 31340890, zastúpený: Advokátska kancelária RELEVANS s.r.o., so sídlom Dvořákovo nábrežie 8/A, Bratislava, IČO: 47232471, o vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 11Csp/211/2019-116 zo dňa 13.03.2020 takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok v jeho napadnutej časti, t.j. vo výrokoch o zamietnutí žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia (I.) a o trovách konania (III.) a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie prvým výrokom zamietol žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia. Druhým výrokom určil, že zmluvná podmienka uvedená v zmluve o úvere dostupná pôžička č. XXXXXXXXXXXX. zo dňa 30.06.2009 v obchodných podmienkach v článku 4 splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie - bod 4.6 v znení: "Platby od klienta sa voči pohľadávke banky započítavajú bez ohľadu na to na aké záväzky bola platba bola poukázaná v nasledujúcom poradí: 1. na poplatky podľa Sadzobníka, 2. sankčný úrok, 3. úrok z úveru, 4. splátka istiny úveru" je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. O trovách konania rozhodol tak, že strany nemajú nárok na ich náhradu.

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobkyňa domáhala zaviazať žalovaného vydať jej bezdôvodné obohatenie vo výške 268,91 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od druhého dňa po podaní žaloby. Žalobu odôvodnila tým, že so žalovaným uzavrela zmluvu o úvere dňa 30.06.2009, na základe ktorej jej bol poskytnutý úver vo výške 1.000 eur. Zmluva neobsahovala zákonné náležitosti, preto ju považuje za bezúročnú a bezpoplatkovú. Na úvere zaplatila 1.268,91eur, preto žalovaná sa na jej úkor bezdôvodne obohatila o sumu 268,91 eur. O bezdôvodnom obohatení sa dozvedela od Združenia HOOS, o čom predložila prehlásenie z 24.09.2019. Žiadala tiež vysloviť neprijateľnú zmluvnú podmienku uvedenú v OP v článku 4 bode 4.6, týkajúcu sa započítania pohľadávok v poradí poplatky, sankčný úrok, úrok z úveru, splátka istiny úveru. Žalovaný vzniesol námietku premlčania, keďže uplynula tak subjektívna, ako aj objektívna premlčacia doba, lebo žalobkyňa splatila dlh z úverovej zmluvy 06.04.2010. Vyslovila svoj nesúhlas aj s určením neprijateľnej zmluvnej podmienky s poukazom na to, že zmluvný vzťah vznikol pred viac ako 9 rokmi splatením úveru.

3. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní a citujúc ust. § 40; § 43a ods. 1; § 43c; § 44 ods. 1, 2; § 46 ods. 2; § 100 ods. 1; § 107 ods. 1 - 2; § 451 ods. 1, 2; § 456 a § 457 Občianskeho zákonníka; § 2 písm. a); § 3 ods. 1, 2; § 4 ods. 1 z. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, t.j. účinnom v období od 01.08.2008 do 30.11.2009 a zistil, že žalobkyňa ako spotrebiteľka písomnou formou požiadala o úver vo výške 2.500 eur. Neskôr žalovaný písomne súhlasil s

úverom, ale v inej výške - 1.000 eur a s ďalšími konkrétnymi zmluvnými podmienkami. Preto s poukazom na § 44 ods. 2 Občianskeho zákonníka tento jeho právny úkon považoval za nový návrh na uzavretie úverovej zmluvy. Aby vznikla platná písomná zmluva, musela by následne žalobkyňa tento nový návrh zo strany žalovaného písomne akceptovať, k čomu však nepochybne nedošlo. Súd preto vyvodil záver, že nedošlo k písomnej zmluve o spotrebiteľskom úvere medzi stranami, čo spôsobilo jej neplatnosť s poukazom na § 4 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z.z., čo tiež vyplýva z § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Z toho dôvodu už nebolo potrebné zaoberať sa tým, či daná zmluva obsahovala povinné náležitosti, na ktoré poukázala žalobkyňa, s argumentáciou, s ktorou však súd nesúhlasil. Žalovaný vzniesol námietku premlčania, s ktorou sa súd musel vysporiadať.

4. Súd prvej inštancie uviedol, že súdna prax pri posudzovaní objektívnej premlčacej doby pri obdobných nárokoch nebola jednotná. Vslovil názor, že dôkazné bremeno o úmysle (či už priamom alebo nepriamom) žalovaného bezdôvodne sa obohatiť na úkor žalobcov bolo na žalobkyňu. Priamy úmysel podľa súdu prakticky ani nie je možné preukázať. O nepriamy úmysel ide, ak žalovaný nechcel priamo sa bezdôvodne obohatiť, ale pre prípad, že k tomu dôjde, bol s tým uzročený. Žalobkyňa však neprodukovala žiadny dôkaz o úmysle žalovaného bezdôvodne sa obohatiť a preto súd musel vychádzať z trojročnej objektívnej premlčacej doby plynúcej od poslednej úhrady žalobkyne, t.j. od 06.07.2010. Uvedený názor podporil rozhodnutiami Krajského súdu Banská Bystrica 14Co/128/2014, 17Co/968/2013, 13Co/90/2015, 13Co/518/2015, 12Co/117/2016 alebo Krajského súdu Prešov 15Co/207/2015 a Krajského súdu Žilina 9Co/516/2015 a 9Co/267/2016. Z novších rozhodnutí o potrebe aplikácie trojročnej objektívnej premlčacej doby pri takýchto nárokoch poukázal na rozsudok Krajského súdu v Trenčíne 17Co/38/2018 zo dňa 24.10.2018 alebo Krajského súdu v Prešove 9Co/166/2018 zo dňa 13.12.2018.

5. Úvaha žalobkyne o úmyselnom zavinení bezdôvodného obohatenia žalovaného postavenej len na tom, že žalovaný vykonáva podnikateľskú činnosť pri poskytovaní úverov a má byť uzročený s dôsledkami porušenia príslušných právnych noriem znamená, že aj sudca, ktorého rozhodnutie zmení alebo zruší súd vyššej inštancie pre iné právne posúdenie veci by mala viesť k záveru, že dotýčny sudca úmyselne porušil zákon, čo prvoinštančný súd považoval za absurdné.

6. Súd prvej inštancie dospel k inému právnomu posúdeniu nároku než žalobkyňa, keďže vychádzal zo záveru o neplatnosti zmluvy pri nedodržaní obligatórnej písomnej formy, pričom žalobkyňou zmluva takto posúdená nebola. Prvoinštančný súd tak uviedol, že ak je zmluva absolútne neplatná, vedie to k záveru, ako keby vôbec nevznikla, a preto skúmanie toho, či mala obligatórne náležitosti v zmysle z. č. 258/2001 Z.z. nemá relevanciu.

7. Za zásadné pri posudzovaní, či u žalovaného došlo k úmyselnému bezdôvodnému obohateniu, poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/238/2017 zo dňa 18.10.2018. V uvedenom uznesení bolo konštatované, že Krajský súd v Prešove, ktorý vychádzal z desaťročnej objektívnej premlčacej lehoty rozhodol nesprávne, k čomu následne uviedol: „Samotné všeobecné skutočnosti o profesionálnom podnikateľskom postavení nebankových subjektov v oblasti poskytovania úveru a doterajšia súdna prax týkajúca sa ochrany spotrebiteľov v obdobných prípadoch, samé o sebe nemôžu bez ďalšieho zakladať nepriamy úmysel veriteľa. V predmetnom prípade je nutné dôsledne skúmať vôľu a vedomostnú zložku zavinenia, aplikujúc analógiu podľa trestného práva hmotného, pri právnom posúdení formy zavinenia, a to s dôrazom na čas konania protiprávneho úkonu, resp. získanie neoprávneného majetkového prospechu. Pri bezdôvodnom obohatení je preto dôležité zistiť kedy k obohateniu došlo z objektívneho hľadiska a v tom čase preukázať úmysel veriteľa, resp. jeho zavinenie, aby bolo možné jednoznačne posúdiť, či je potrebné aplikovať trojročnú alebo desaťročnú premlčaciu lehotu. V prvom rade je potrebné správne posúdiť, z akého dôvodu došlo k bezdôvodnému obohateniu v zmysle § 451 ods. 2 OZ. Iná situácia nastáva napr. pri bezdôvodnom obohatení bez právneho dôvodu, ako pri bezdôvodnom obohatení z neplatného právneho úkonu z časového hľadiska, kedy k obohateniu reálne došlo. Až po správnom určení okamihu, kedy k obohateniu došlo, je možné pristúpiť ku skúmaniu zavinenia veriteľa, pričom dôkazné bremeno zaťažuje žalobcu. Žalobca musí preukázať, že v čase, kedy došlo k obohateniu, mal žalovaný úmysel získať majetkový prospech na jeho úkor. V prípade nepreukázania úmyslu žalovaného (vedomostnej aj vôľovej zložky úmyslu), musí byť aplikovaná všeobecná trojročná objektívna lehota...“ Dovolací súd tak konštatoval, že právny záver odvolacieho súdu ohľadom toho, že samotný fakt, že nebankový subjekt poskytujúci úver spotrebiteľovi je v postavení profesionálneho podnikateľa vo všeobecnosti bez ďalšieho nemôže zakladať úmysel tohto nebankového

subjektu bezdôvodne sa obohatiť na úkor spotrebiteľa. Vyhodnotil tak, že právne posúdenie objektívnej premlčacej lehoty súdmi nižších inštancií bolo nesprávne.

8. V ďalšom súd prvej inštancie poukázal na článok 2 ods. 2 CSP, podľa ktorého právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít a spravodlivo. Uvedeným princípom sa v rozhodnutiach zaoberal aj Ústavný súd SR, v rozhodnutiach, ktoré konkretizoval. Aj v zmysle článku 1 ods. 1 Ústavy SR je potrebné zachovávať princíp právnej istoty a akceptovať právne závery vyšších súdnych autorít.

9. Vyhodnotil tak, že žalobkyňa žiadnym spôsobom nepreukázala úmysel žalovaného bezdôvodne sa obohatiť prijatím jej úhrad nad istinu úveru, a preto námietka premlčania bola vznesená dôvodne. Trojročná objektívna premlčacia doba začala plynúť 06.07.2010 a uplynula 06.07.2013. Podľa názoru súdu prvej inštancie došlo k uplynutiu aj dvojročnej subjektívnej premlčacej doby. Poukázal na rozsiahlu judikatúru tak Najvyššieho súdu ČR, ako aj SR tiež Ústavného súdu, ktorú špecifikoval, a podľa ktorých vedomosťou podľa § 107 ods. 1 OZ nie je znalosť právnej kvalifikácie, ale skutkových okolností, z ktorých možno dôvodiť zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie. Nie je pritom významné, či oprávnený má také právne znalosti, aby bol subjektívne schopný posúdiť uvedené skutkové okolnosti. Na podporu svojej argumentácie poukázal aj na rozsudky Krajského súdu v Trenčíne č. k. 17Co/372/2015-170 zo dňa 27.04.2016, tiež sp. zn. 17Co/315/2017 zo dňa 06.07.2017, ako aj rozhodnutia Krajského súdu Žilina, sp. zn. 8Co/216/2016 zo dňa 31.01.2017 a sp. zn. 7Co/302/2016 zo dňa 09.11.2016.

10. Za zásadné rozhodnutia vyššej súdnej autority (NS SR), vzhľadom na princíp právnej istoty a potrebu jeho aplikácie súdmi nižšej inštancie s poukazom na článok 2 ods. 2 CSP považoval uznesenie NS SR, sp. zn. 3Cdo/169/17 zo dňa 10.01.2018, ale aj rozhodnutie 8Cdo/136/2018 z 22.05.2019. Uvedenými uzneseniami Najvyšší súd SR boli odmietnuté dovolania spotrebiteľov s konštatovaním, že posúdenie začiatku plynutia subjektívnej premlčacej lehoty bolo už dovolacím súdom vyriešené v rozhodnutí 1Cdo/67/2011. Vo vzťahu k rozhodnutiu NS SR 6MCdo/9/2012 bol vyslovený názor, že zásade „neznalosť zákona neospravedlňuje“ ustupuje dôležitejšiemu princípu ochrany práv spotrebiteľa, pričom išlo o riešenie procesnej otázky - oprávnenia exekučného súdu skúmať právomoc rozhodcovského súdu vydať rozhodcovský rozsudok. V danom prípade odvolateľka však tento princíp vzťahovala na riešenie hmotnoprávnej otázky.

11. Prvoinštančný súd tak dospel k záveru, že žalobkyňa sa o skutkových okolnostiach bezdôvodného obohatenia žalovaného dozvedela v čase jednotlivých úhrad presahujúcich istinu úveru a je nemysliteľné, aby bol akceptovateľný názor o plynutí dvojročnej subjektívnej premlčacej doby až od času, kedy sa žalobkyňa údajne dozvedela o bezdôvodnom obohatení žalovaného od Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS. Ustanovenie § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka by totiž stratilo svoje opodstatnenie, keďže každý oprávnený subjekt by si počiatok plynutia tejto lehoty prispôbil tak, aby nárok premlčaný nebol, keďže posúdenie by záviselo len od jeho tvrdenia. V tejto súvislosti poukázal aj na nevyvrátiteľnú domnienku o znalosti právnych predpisov upravenú v § 2 zákona č. 1/1993 Z.z. o Zbierke zákonov SR, podľa ktorého o všetkom čo bolo v zbierke zákonov uverejnené, platí domnienka, že dňom uverejnenia sa stalo známym každému koho sa týka; domnienka o znalosti vyhlásených všeobecne záväzných právnych predpisov je nevyvrátiteľná.

12. Vo vzťahu k určeniu neprijateľnej zmluvnej podmienky vychádzal z právneho názoru vyplývajúceho z rozsudku NS SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.01.2019, podľa ktorého zánik záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy nemá právny význam, lebo opačný názor by znamenal odňatie možnosti spotrebiteľovi domáhať sa práva na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách žalobou na súde. Prvoinštančný súd bez ohľadu na to, že zmluvný vzťah medzi stranami bol ukončený ešte v roku 2010 a bez ohľadu na to, že vyhodnotil úverovú zmluvu ako absolútne neplatnú, vyhodnotil spornú zmluvnú podmienku za neprijateľnú. Zmluvná podmienka totiž umožňuje zápočet úhrad na iné plnenie než istinu úveru, čo má za následok nevyvážený vzťah veriteľa a dlžníka. Spotrebiteľ má nepochybne prioritný záujem predovšetkým na úhrade istiny. Ide o zmluvnú podmienku na škodu spotrebiteľa, lebo nerešpektuje jeho vôľu a oprávnené záujmy a umožňuje dodávateľovi presadiť jeho ekonomické záujmy, čím zakladá hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Teda ak zmluva umožňuje ľubovôľu dodávateľa v tak závažnej otázke ako je rozhodovanie o účele platby a o výške nielen príslušenstva, ale aj samotnej istiny pohľadávky, nerešpektujúc určenie účelu platby zo strany spotrebiteľa, je to v hrubom nevyvážení v neprospech spotrebiteľa. Dodávateľ

finančnej služby oproti neznalému spotrebiteľovi mal a musel vedieť, že nemá používať neprijateľné podmienky. Preto prvoinštančný súd považoval žalobu o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky za opodstatnenú.

13. Z vyššie uvedených dôvodov zamietol žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia, ale určil za neprijateľnú podmienku, uvedenú v bode 4.6 článku 4 obchodných podmienok, týkajúcu sa započítavania platieb.

14. Nárok na náhradu trov konania posúdil podľa § 255 ods. 2 a § 262 ods. 1 CSP a keďže každá strana mala v spore len polovičný úspech, nárok na náhradu konania im nepriznal.

15. Proti uvedenému rozsudku, a to proti jeho I. výroku, ktorým súd prvej inštancie žalobu v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia zamietol a proti závislému výroku III. o náhrade trov konania, v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie žalobkyňa. Odvolanie odôvodnila nesprávnymi skutkovými zisteniami a nesprávnym právnym posúdením vecí súdom prvej inštancie. Vyslovila svoje nesúhlas s posúdením premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia súdom prvej inštancie. Keďže prvoinštančný súd vychádzal najmä z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/238/2017 z 18.10.2018, podľa odvolateľky z uvedeného uznesenia však nevyplývajú závery prvoinštančného súdu. Ak podľa uvedeného uznesenia na preukázanie úmyslu obchodníka nestačia samotné všeobecné skutočnosti o profesionálnom postavení, tak v intenciách záverov uvedeného uznesenia je už samotným konaním žalovaného dokázaný priamy úmysel, či bezdôvodne sa na jej úkor obohatiť, a to jeho konaním po uzatvorení vadnej zmluvy, prijatím každej jednej splátky, ktorá bola zaplatená po splatení istiny. Teda nie v čase prípravy a podpisovania zmluvy, keď bezdôvodné obohatenie ešte neexistovalo, ale v čase prijímania jednotlivých splátok, na ktoré žalovaný nemal nárok. Práve Najvyšší súd v uznesení sp. zn. 1Cdo/238/2017 poskytuje návod na aplikáciu desaťročnej objektívnej premlčacej doby pri úmyselnom bezdôvodnom obohatení sa veriteľom na úkor spotrebiteľa. Pri posudzovaní úmyslu pre aplikáciu desaťročnej objektívnej premlčacej doby je potrebné vychádzať z hmotnej úpravy v trestnom práve a pri dokazovaní tohto úmyslu je treba vychádzať z trestného procesu. Prijatím platby tvoriacej bezdôvodné obohatenie sa úmysel dodávateľa získať bezdôvodné obohatenie prejavil a naplnil jeho konaním, keď prijal a ponechal si platbu, ktorá mu bola vyplatená bez právneho dôvodu. Obchodník, profesionál vedel, že mu bola platba vyplatená v rozpore so zákonom a napriek tomu si platbu ponechal. Chcel platbu prijať a prijal ju vediac, že je to platba prevyšujúca spotrebiteľovi poskytnutú sumu a nepatrí mu z dôvodu bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, prípadne z dôvodu neplatnosti úverovej zmluvy. Objektívna desaťročná premlčacia doba na premlčanie bezdôvodného obohatenia preto začína plynúť prijatím každej takejto nedôvodne prijatej platby od momentu, keď ju veriteľ od spotrebiteľa prijal. Považovala za vylúčené, aby žalovaný ako profesionál v poskytovaní úverov nepoznal spotrebiteľské právo a prijímal platby nad spotrebiteľovi poskytnutú sumu pri neplatných úveroch alebo nad istinu úveru pri bezúročných a bezpoplatkových úveroch a pri neplatných zmluvách. Nemôžu byť preto pochybnosti o tom, že žalovaný sa na jej úkor obohatil úmyselne, a preto na posúdenie premlčania je potrebné aplikovať desaťročnú objektívnu premlčaciu dobu. Poukázala na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1Co/35/2019 zo dňa 07.01.2020, tiež sp. zn. 1Co/46/2019, 18Co/172/2018 a ďalšie, ako aj rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 11Csp/187/2018 a citovala časť odôvodnení z nich na podporu svojho názoru. Tiež poukázala tiež na publikáciu Štefček a kol., Občiansky zákonník I., komentár. Praha, C. H. Beck, 2015, str. 639 so záverom, že požiadavka odbornej starostlivosti a konania v súlade s dobrými mravmi dodávateľa ako profesionála, bez ohľadu na ochranu práv slabšej zmluvnej strany, vylučuje zavinenie vo forme nedbanlivosti. Rovnako namietala aj vyhodnotenie subjektívnej premlčacej doby. Poukázala na § 107 ods. 1 OZ, podľa ktorého je potrebné, aby sa oprávnený dozvedel, že došlo k bezdôvodnému obohateniu na jeho úkor. Žalobkyňa k tomu uviedla, že nevedela, že platby, ktoré od nej žalovaný prijal nad výšku istinu, prijíma protizákonne. Žila v omyle, že tieto platby žalovaný prijíma v súlade so zákonom a tento omyl spôsobil žalovaný porušením spotrebiteľského práva, lebo verila, že postupuje s náležitou odbornou starostlivosťou podľa zákona. Až od Združenia na ochranu spotrebiteľov sa dozvedela, že žalovaný od nej prijal platby v rozpore so zákonom a že jej predložil na podpis formulárovú spotrebiteľskú zmluvu, ktorá vytvára dojem, že na platby, na ktoré podľa zákona právo nemá, právo má. Až zistením uvedeného prichádzala u nej možnosť podať žalobu a až odvtedy mohla začať plynúť subjektívna premlčacia doba. Časový okamih vzniku premlčacej lehoty je zhodný s okamihom vzniku tzv. žalobného práva (actio nata), keď ide o deň, kedy oprávnený mohol po prvýkrát úspešne uplatniť žalobu na ochranu svojho subjektívneho práva na súde. To predpokladá vedomosť oprávneného o skutkových okolnostiach vzniku actio nata. Ak oprávnený nevie o tom, že mu vzniklo

žalobné právo, nemôže nastať okamih vzniku žalobného práva. Ide o lehotu limitovanú objektívnou premlčacou lehotou. Subjektívna dvojiročná premlčacia lehota na uplatnenie práva plyní od okamihu, v ktorom mohol oprávnený subjekt uplatniť právo po prvýkrát, ktorá však plyní v rámci lehoty objektívnej, a tá začína plynúť bez vedomosti oprávneného od momentu udalosti, ktorá spôsobuje bezdôvodné obohatenie. Zákon vyžaduje nadobudnutie reálnej vedomosti o definitívnych skutočnostiach. Nestačí možnosť, či pravdepodobnosť získania tejto vedomosti, oprávnený musí uvedenými vedomosťami reálne disponovať. Vedieť to komu zaplatila, kedy a koľko neznamená, že viem, že platila nedôvodne, že sa veriteľ na jej úkor bezdôvodne obohatil. Zákon na začatie plynutia subjektívnej premlčacej lehoty nevyžaduje, aby získala len vedomosť o kvantite týchto skutočností, že sa stali, ale aj o ich kvalite, že došlo k porušeniu jej práv a k bezdôvodnému obohateniu a že môže podať žalobu. Na začiatok plynutia subjektívnej premlčacej lehoty je irelevantná vedomosť o tom, že niečo objektívne existuje, podstatná je vedomosť o tom, že to, čo existuje je, teda poznanie, vedomosť, to je podstata subjektívnej premlčacej lehoty, a to bez ohľadu na poznanie právnej kvalifikácie právneho vzťahu, ktorý laik spravidla nepozná, ani poznať nepotrebuje. Pojem subjektívna premlčacia lehota znamená subjektívnu vedomosť, nie objektívnu vedomosť. Uviedla, že len malá časť judikatúry, na ktorú poukázal prvoinštančný súd vychádza z rovnakých úvah ako vychádzal súd. Poukázala na rozsudok NS ČR sp. zn. 2Cz/35/77 zo dňa 17.02.1978, publikovaný v Zborníku stanovísk, ktorý k ust. § 107 ods. 1 OZ uvádza, že vedomosť oprávneného o tom, že na jeho úkor bol získaný majetkový prospech a o tom, kto ho získal, musí byť teda skutočná, pretože len ak oprávnený vie o tom, že na jeho úkor sa niekto neoprávnené obohatil, môže uplatniť svoje právo, poukázal aj na odôvodnenie uvedeného rozhodnutia. Tiež upriamila pozornosť na uznesenie ÚS SR sp. zn. I. ÚS/430/2018 z 05.12.2018, ktorým bola odmietnutá sťažnosť banky a v ktorom sa stotožnil s aplikáciou desaťročnej premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia. Poukázala aj na zjednocujúce stanovisko občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia Krajského súdu v Prešove zo dňa 20.02.2018, ktoré sa zaoberala začiatkom plynutia subjektívnej premlčacej doby pre uplatnenie práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia podľa § 107 ods. 1 OZ, podľa ktorého je to deň, kedy sa oprávnený dozvie o tom, že sa na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto ho získal. Vyžaduje sa skutočná, nielen predpokladaná vedomosť oprávneného o skutkových okolnostiach zakladajúcich bezdôvodné obohatenie, ktoré sú predpokladom uplatnenia práva na súde. Čas, kedy spotrebiteľ plní je významný na účely objektívnej premlčacej doby, nemožno ho bez ďalšieho spájať so začiatkom subjektívnej premlčacej doby len s poukazom na povinnosť poznať právo. Spotrebiteľ nemá povinnosť vedieť právo aj aplikovať. Spotrebiteľ však svoje tvrdenie o skutočnosti, na základe ktorej sa dozvedel o vzniku bezdôvodného obohatenia musí preukázať. Poukazuju na § 2 z. č. 1/1993 Z.z. a § 107 ods. 2 OZ tvrdila, že práve obchodník prijatím platby sa musel dozvedieť o bezdôvodnom obohatení, čo musí byť spojené so začatím plynutia desaťročnej objektívnej premlčacej doby. U obchodníka platí nielen nevyvrátiteľná domnienka, že pozná zákon, ale že ho aj vie aplikovať. Ak spotrebiteľ platí splátky na základe formulárovej zmluvy pripravenej dodávateľom a nevie, že platby dodávateľ prijíma protizákonne, nevie o dôvode na podanie žaloby, nemôže mu preto začať plynúť subjektívna lehota na podanie žaloby. Žalobkyňa žila v omyle, že žalovaný platby prijíma v súlade so zákonom a tento omyl spôsobil žalovaný porušením spotrebiteľského práva a verila, že tento pri poskytovaní úveru postupuje s náležitou odbornou starostlivosťou a podľa zákona. Až od Združenia sa dozvedela, že žalovaný prijal platby v rozpore so zákonom. Až získaním týchto vedomostí mohla podať žalobu a až od tohto momentu mohla začať plynúť subjektívna premlčacia lehota. Úvaha súdu prvej inštancie, že pri platbách nad istinu len spotrebiteľ vie, že každou platbou sa veriteľ na jeho úkor obohacuje a veriteľ prijíma tieto platby, ale nevie, že sa obohacuje, a preto sa nebohacuje úmyselne, postráda akúkoľvek logiku. K ochrane spotrebiteľa ako slabšej strany osobitne dala do pozornosti odôvodnenie rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/43/2018 zo 07.06.2018, a to citáciou odôvodnenia v bodoch 43, 44 a 46. Uviedla, že ochrana slabšej strany sa stáva ústavnoprávnym princípom. O skutočnosti, že zmluva je neplatná sa dozvedela až z odôvodnenia napadnutého rozsudku. Prvoinštančný súd sa touto alternatívou vo vzťahu k začatiu plynutia subjektívnej premlčacej doby vôbec nezaoberal. Navrhla preto rozsudok v napadnutých výrokoch zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

16. K odvolaniu žalobkyne sa vyjadril žalovaný tak, že rozhodnutie súdu o zamietnutí žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia považuje za vecne správne a žiadal ho potvrdiť. Rozhodnutie v uvedenej časti netrpí žiadnou z vytkaných vád uvedených v § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. Vyjadril svoj súhlas s vyhodnotením trojiročnej objektívnej premlčacej doby súdom prvej inštancie, ktorá začala plynúť od 06.07.2010 a uplynula 06.07.2013. K premlčaniu došlo aj uplynutím dvojiročnej subjektívnej premlčacej doby. Polemika žalobkyne v odvolaní pôsobí absurdne, lebo spotrebiteľ nemôže mať neobmedzenú

ochranu. Domáha sa právnej istoty, no túto protistrane upiera. Úmysel žalovaného obohatiť sa na jej úkor vôbec nepreukázala. Svoje tvrdenia o úmyselnom zavinení neverifikovala žiadnymi relevantnými dôkazmi. Tvrdenie žalobkyne, že až od Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS sa dozvedela o bezdôvodnom obohatení sa žalovaného neobstojí, lebo takéto skutkové okolnosti nadobudnutia vedomostí by sa mohli „dotvoriť“. Žalovaným vznesená námietka premlčania bola oprávnená a súd prvej inštancie na ňu prihliadal. Nebolo preukázané, aby išlo o úmyselné bezdôvodné obohatenie, čo žalovaný aj popiera. Podľa žalovaného v odvolaní nie je možné len formálne citovať zákonné dôvody, ale je potrebné určiť v akom konkrétnom pochybení vade, odvolateľ vidí naplnenie konkrétneho odvolacieho dôvodu. Tieto v odvolaní neboli špecifikované. Navrhol preto, aby odvolací súd ak sa bude zaoberať odvolaním, aby na to neprihliadal.

17. K replike žalovaného k odvolaniu žalobkyne sa už táto nevyjadřila.

18. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie, podané proti časti rozsudku (okrem výroku II.) bolo podané dôvodne.

19. Z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd prejedná vec v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať, nemusí byť pritom daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (viď rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS/78/05).

20. Vzhľadom na to, že odvolaním bol napadnutý I. výrok rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým súd žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia zamietol a súvisiaci výrok III. o trovách konania, odvolací súd sa zaoberal správnosťou rozhodnutia súdu prvej inštancie v uvedenom rozsahu.

21. Keďže odvolanie neoblo podané proti II. výroku rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým súd konkrétnu zmluvnú podmienku, ktorú citoval, vyhlásil za neprijateľnú zmluvnú podmienku, uvedený výrok rozsudku súdu prvej inštancie v zmysle ust. § 367 ods. 2 CSP nadobudol právoplatnosť.

22. V prejednávanvej veci súd prvej inštancie správne posúdil nárok žalobkyne ako nárok vyplývajúci z neplatnej zmluvy, ktorá bola dátumovaná 30.06.2009. Na podklade uvedenej zmluvy žalobkyňa žalovaný poskytol sumu 1.000 eur a žalobkyňa mu zaplatila sumu 1.268,91 eur. Poslednú úhradu zrealizovala 06.07.2010, a to vo výške 874,47 eur.

23. Odvolací súd uvádza, že prvoinštančný súd v prejednávanvej veci poukázal na judikatúru Najvyššieho súdu SR týkajúcu sa názoru na začiatok a dobu trvania premlčacej lehoty v spotrebiteľských veciach. V tejto súvislosti správne poukazuje aj na článok 2 ods. 2 Základných princípov CSP, podľa ktorého je nutné spor rozhodnúť v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít, ktorým nepochybne je aj Najvyšší súd SR. Za súdnu autoritu nie je možné v danej veci považovať rozhodnutia či už okresného súdu alebo aj rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR.

24. Odvolací súd však súhlasí s názorom odvolateľky, že ako spotrebiteľke je nutné poskytnúť jej prislúchajúcu ochranu. Je preto nevyhnutné vznesenú námietku premlčania uplatneného nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia vyhodnotiť aj s poukazom na judikatúru Súdneho dvora EÚ.

25. V prejednávanvej veci je preto nevyhnutné prihliadať na rozsudok Súdneho dvora v spojenej veci (prvá komora) C 776/19 až C 782/19 z 10. júna 2021, ktorý sa odkláňa od názoru najvyššieho súdu a to aj s poukazom na rozsudok Súdneho dvora EÚ sp. zn. C-485/19 zo dňa 22.04.2021, ktorý rozhodol takto:

„Zásada efektivity sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že na žalobu podanú spotrebiteľom o vrátenie súm neoprávnene zaplatených v rámci plnenia zmluvy

o úvere na základe nekalých podmienok v zmysle smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách alebo na základe podmienok, ktoré sú v rozpore s požiadavkami smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS, sa vzťahuje trojročná premlčacia lehota, ktorá začína plynúť odo dňa, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu.“

Súdny dvor v dôvodoch a jednotlivých článkoch rozhodnutia poukázal na to že:

„ 56. V prvom rade, pokiaľ ide o námietku premlčacej lehoty voči žalobám podaným spotrebiteľmi na uplatnenie práv, ktoré im vyplývajú z práva Únie, je potrebné uviesť, že takéto pravidlo nie je samo osebe v rozpore so zásadou efektivity, pokiaľ jeho uplatnenie v praxi neznemožňuje alebo nadmerne nesťažuje výkon práv priznaných osobitne smernicami 93/13 a 2008/48.

57. Súdny dvor už totiž uznal, že ochrana spotrebiteľa nie je absolútna a že stanovenie primeraných lehôt na podanie žalôb pod hrozbou preklúzie v záujme právnej istoty je zlučiteľné s právom Únie (rozsudky z 9. júla 2020, Raiffeisen Bank a BRD Groupe Sociétés Générale, C 698/18 a C 699/18, EU:C:2020:537, bod 56, ako aj zo 16. júla 2020, Caixabank a Banco Bilbao Vizcaya Argentaria, C 224/19 a C 259/19, EU:C:2020:578, bod 82, ako aj citovanú judikatúru).

58. Konkrétnejšie Súdny dvor už rozhodol, že článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 smernice 93/13 nebránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že žaloba o určenie neplatnosti nekalej podmienky uvedenej v zmluve uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom sa nepremlčuje, a zároveň uplatňuje premlčaciu lehotu na žalobu o uplatnenie reštitučných účinkov tohto určenia, pričom musia byť dodržané zásady ekvivalencie a efektivity (pozri v tomto zmysle rozsudky z 9. júla 2020, Raiffeisen Bank a BRD Groupe Sociétés Générale, C 698/18 a C 699/18, EU:C:2020:537, bod 58, ako aj zo 16. júla 2020, Caixabank a Banco Bilbao Vizcaya Argentaria, C 224/19 a C 259/19, EU:C:2020:578, bod 84).

59. V druhom rade pokiaľ ide o stanovenú dĺžku skúmanej premlčacej lehoty, ktorá je v tomto prípade tri roky, Súdny dvor rozhodol, že pokiaľ je táto lehota stanovená a vopred známa, zdá sa, že lehota v takomto rozsahu je v zásade dostatočná na to, aby dotknutému spotrebiteľovi umožnila pripraviť a podať účinný prostriedok nápravy, takže táto dĺžka sama osebe nie je nezlučiteľná so zásadou efektivity (pozri v tomto zmysle rozsudky z 9. júla 2020, Raiffeisen Bank a BRD Groupe Sociétés Générale, C 698/18 a C 699/18, EU:C:2020:537, body 62 a 64, ako aj zo 16. júla 2020, Caixabank a Banco Bilbao Vizcaya Argentaria, C 224/19 a C 259/19, EU:C:2020:578, bod 87 a citovanú judikatúru).

60. Pokiaľ však ide v treťom rade o stanovený začiatok plynutia skúmanej premlčacej lehoty, za okolností, o aké ide vo veci samej, existuje nezanedbateľné riziko, že dotknutý spotrebiteľ sa počas stanovenej lehoty nebude dovolávať práv, ktoré mu priznáva právo Únie (pozri v tomto zmysle rozsudok z 5. marca 2020, OPR Finance, C 679/18, EU:C:2020:167, bod 22 a citovanú judikatúru), v dôsledku čoho by sa ocitol v situácii, že by tieto práva nemohol uplatniť.

61. Z informácií poskytnutých vnútroštátnym súdom, a to najmä v rámci jeho prvej otázky, totiž vyplýva, že trojročná lehota stanovená v § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka začína plynúť odo dňa, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu, pričom k premlčaniu dôjde aj vtedy, keď spotrebiteľ nie je sám schopný posúdiť, či je zmluvná podmienka nekalá, alebo keď nevedel o nekalej povahe predmetnej zmluvnej podmienky.

62. V tejto súvislosti je potrebné zohľadniť znevýhodnené postavenie, v ktorom sa spotrebiteľia nachádzajú voči predajcom alebo dodávateľom, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a skutočnosť, že je možné, že spotrebiteľia nevedia o svojich právach vyplývajúcich zo smernice 93/13 alebo zo smernice 2008/48, prípadne že nepoznajú ich rozsah (pozri v tomto zmysle rozsudky z 9. júla 2020, Raiffeisen Bank a BRD Groupe Sociétés Générale, C 698/18 a C 699/18, EU:C:2020:537, body 65 až 67, ako aj zo 16. júla 2020, Caixabank a Banco Bilbao Vizcaya Argentaria, C 224/19 a C 259/19, EU:C:2020:578, bod 90 a citovanú judikatúru).

63. Ako pritom v podstate uviedol generálny advokát v bodoch 71 až 73 svojich návrhov, zmluva o úvere, akou je zmluva, o akú ide vo veci samej, sa vo všeobecnosti plnia počas dlhého obdobia, a preto, ak je udalosťou, na základe ktorej začína plynúť trojročná premlčacia lehota, akákoľvek platba

uskutočnená dlžníkom, čo musí overiť vnútroštátny súd, nemožno vylúčiť, že prinajmenšom pre časť uskutočnených platieb môže dôjsť k uplynutiu premlčacej lehoty ešte predtým, než sa skončí platnosť zmluvy, takže takýto režim premlčania môže spotrebiteľom systematicky odopierať možnosť domáhať sa vrátenia platieb uskutočnených na základe zmluvných podmienok, ktoré sú v rozpore s uvedenými smernicami.

64. Preto je potrebné dospieť k záveru, že procesné podmienky, o aké ide vo veci samej, tým, že vyžadujú od spotrebiteľa, aby podal žalobu v lehote troch rokov od dátumu, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu, pričom k tomuto obohateniu môže dôjsť počas plnenia dlhodobej zmluvy, sú takej povahy, že môžu nadmerne sťažovať výkon práv, ktoré mu priznáva smernica 93/13 alebo smernica 2008/48, a teda že tieto podmienky sú v rozpore so zásadou efektivity (pozri analogicky rozsudky z 9. júla 2020, Raiffeisen Bank a BRD Groupe Sociétés Générale, C 698/18 a C 699/18, EU:C:2020:537, body 67 a 75, ako aj zo 16. júla 2020, Caixabank a Banco Bilbao Vizcaya Argentaria, C 224/19 a C 259/19, EU:C:2020:578, bod 91).

65. Okrem toho ako uviedol generálny advokát v bodoch 87 a 89 svojich návrhov, úmysel predajcu alebo dodávateľa, ktorý využil zmluvnú podmienku považovanú za nekalú, nemá vo vzťahu k právam spotrebiteľov vyplývajúcim z ustanovení smernice 93/13 žiadny význam, a to isté platí aj pokiaľ ide o článok 10 ods. 2 smernice 2008/48. Preto spotrebiteľ nemôže mať na účely uplatnenia svojich práv vyplývajúcich z týchto ustanovení povinnosť preukazovať úmyselnú povahu konania príslušného predajcu alebo dodávateľa. Z toho vyplýva, že možnosť predĺžiť trojročnú premlčaciu lehotu pod podmienkou, že spotrebiteľ preukáže úmysel predajcu alebo dodávateľa, ako je stanovená v § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka, nemôže vyvrátiť konštatovanie uvedené v predchádzajúcom bode tohto rozsudku.

66. Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy je na prvú otázku potrebné odpovedať tak, že zásada efektivity sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že na žalobu podanú spotrebiteľom o vrátenie súm neoprávnene zaplatených v rámci plnenia zmluvy o úvere na základe nekalých podmienok v zmysle smernice 93/13 alebo na základe podmienok, ktoré sú v rozpore s požiadavkami smernice 2008/48, sa vzťahuje trojročná premlčacia lehota, ktorá začína plynúť odo dňa, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu.

26. Odvolací súd poukazuje tiež na rozhodnutie v spojenej veci C776/19 až C 782/19, kde Súdny dvor (prvá komora) uviedol, že:

„1. Článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 smernice 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách v spojení so zásadou efektivity sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá na účely podania návrhu spotrebiteľom:

- na konštatovanie nekalej povahy podmienky nachádzajúcej sa v zmluve uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a týmto spotrebiteľom stanovuje premlčaciu lehotu,
- na vrátenie neoprávnene zaplatených súm na základe takýchto nekalých podmienok stanovuje päťročnú premlčaciu lehotu, keďže táto lehota začína plynúť ku dňu prijatia ponuky úveru, takže spotrebiteľ nemusel v tomto čase poznať všetky svoje práva vyplývajúce z tejto smernice.

2. Článok 4 ods. 2 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že podmienky zmluvy o úvere, ktoré stanovujú, že cudzia mena je menou úverového účtu a euro je menou platieb, a ktoré majú za následok, že kurzové riziko nesie dlžník, patria do pôsobnosti tohto ustanovenia v prípade, že tieto podmienky stanovujú podstatný prvok charakterizujúci uvedenú zmluvu.

3. Článok 4 ods. 2 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že v rámci zmluvy o úvere vyjadrenom v cudzej mene je požiadavka transparentnosti podmienok tejto zmluvy, ktoré stanovujú, že cudzia mena je menou úverového účtu a euro je menou platieb, a ktoré majú za následok, že kurzové riziko nesie dlžník, splnená v prípade, že predajca alebo dodávateľ poskytol spotrebiteľovi dostatočné a presné informácie umožňujúce priemernému spotrebiteľovi, ktorý je riadne informovaný a primerane pozorný a obozretný, pochopiť konkrétne fungovanie predmetného finančného mechanizmu a zhodnotiť tak riziko negatívnych, potenciálne významných ekonomických dôsledkov takýchto podmienok na jeho finančné záväzky počas celej doby trvania tej istej zmluvy.

4. Smernica 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby dôkazné bremeno v súvislosti s preukázaním jasnej a zrozumiteľnej povahy zmluvnej podmienky v zmysle článku 4 ods. 2 tejto smernice niesol spotrebiteľ.

5. Článok 3 ods. 1 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že podmienky zmluvy o úvere, ktoré stanovujú, že cudzia mena je menou úverového účtu a euro je menou platieb, a ktoré majú za následok, že kurzové riziko bez toho, aby bolo obmedzené, nesie dlžník, môžu vytvárať v neprospech spotrebiteľa značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach, ktoré vyplývajú stranám z uvedenej zmluvy, keďže predajca alebo dodávateľ nemohol pri dodržaní požiadavky transparentnosti vo vzťahu k spotrebiteľovi rozumne očakávať, že po predchádzajúcom individuálnom dojednaní tento spotrebiteľ prijme neúmerné kurzové riziko, ktoré vyplýva z takýchto podmienok.

V bodoch 37., 38. 46., 47., 84. a 85 odôvodnenia Súdny dvor EÚ uviedol :

37. V treťom rade z ustálenej judikatúry vyplýva, že zmluvnú podmienku vyhlásenú za nekalú treba v zásade chápať tak, že nikdy neexistovala, takže nemôže voči spotrebiteľovi vyvolávať účinky. Súdny dvor z toho vyvodil, že súdne konštatovanie nekalej povahy takejto podmienky musí v zásade viesť k navráteniu právnej a skutkovej situácie spotrebiteľa, v ktorej by sa nachádzal v prípade neexistencie uvedenej podmienky, takže povinnosť vnútroštátneho súdu neuplatniť nekalú zmluvnú podmienku, ktorá ukladá zaplatenie súm, ktoré sa preukážu ako neoprávnené, má v zásade reštitučný účinok, ktorý sa vzťahuje na tieto isté sumy (pozri v tomto zmysle rozsudky z 21. decembra 2016, Gutiérrez Naranjo a i., C 154/15, C 307/15 a C 308/15, EU:C:2016:980, body 61 a 62, ako aj z 9. júla 2020, Raiffeisen Bank a BRD Groupe Sociétés Générale, C 698/18 a C 699/18, EU:C:2020:537, bod 54).

38. Z tohto hľadiska treba usúdiť, že najmä na účely zabezpečenia účinnej ochrany práv, ktoré spotrebiteľovi vyplývajú zo smernice 93/13, musí mať spotrebiteľ možnosť kedykoľvek namietat nekalú povahu zmluvnej podmienky nielen ako prostriedok obrany, ale aj na účely určenia nekalej povahy zmluvnej podmienky súdom, takže návrh podaný spotrebiteľom na účely konštatovania nekalej povahy podmienky uvedenej v zmluve uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom nemôže podliehať nijakej premlčacej lehote.

46. Treba uviesť, že premlčacia lehota môže byť zlučiteľná so zásadou efektivity len vtedy, ak spotrebiteľ mal možnosť oboznámiť sa so svojimi právami predtým, ako táto lehota začala plynúť alebo uplynula (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 6. októbra 2009, Asturcom Telecomunicaciones, C 40/08, EU:C:2009:615, bod 45; z 9. júla 2020, Raiffeisen Bank a BRD Groupe Sociétés Générale, C 698/18 a C 699/18, EU:C:2020:537, bod 67, ako aj z 16. júla 2020, Caixabank a Banco Bilbao Vizcaya Argentaria, C 224/19 a C 259/19, EU:C:2020:578, bod 91).

47. Namietnutie takej päťročnej premlčacej lehoty, o akú ide vo veci samej, voči návrhu podanému spotrebiteľom na účely vrátenia neoprávnených súm na základe nekalých podmienok v zmysle smernice 93/13, pričom táto lehota začína plynúť ku dňu prijatia ponuky úveru, však nemôže zabezpečiť uvedenému spotrebiteľovi účinnú ochranu, keďže táto lehota môže uplynúť ešte predtým, ako sa spotrebiteľ môže dozvedieť o nekalej povahe podmienky nachádzajúcej sa v dotknutej zmluve. Takáto lehota nadmerne sťažuje výkon práv, ktoré tomuto spotrebiteľovi vyplývajú zo smernice 93/13, a preto je v rozpore so zásadou efektivity (pozri analogicky rozsudky z 9. júla 2020, Raiffeisen Bank a BRD Groupe Sociétés Générale, C 698/18 a C 699/18, EU:C:2020:537, body 67 a 75, ako aj zo 16. júla 2020, Caixabank a Banco Bilbao Vizcaya Argentaria, C 224/19 a C 259/19, EU:C:2020:578, bod 91).

84. Z tohto hľadiska treba uviesť, že dodržanie zásady efektivity a dosiahnutie cieľa sledovaného smernicou 93/13, ktorý spočíva v ochrane spotrebiteľa vyvážením asymetrie medzi postavením predajcu alebo dodávateľa a postavením spotrebiteľa, nemožno zabezpečiť, ak by dôkazné bremeno v súvislosti s preukázaním jasnej a zrozumiteľnej povahy zmluvnej podmienky v zmysle článku 4 ods. 2 tejto smernice niesol spotrebiteľ.

85. Ako totiž vo svojich písomných pripomienkach v podstate uviedli francúzska vláda a Európska komisia, účinnosť výkonu práv priznaných smernicou 93/13 by nemohla byť zabezpečená, ak by mal spotrebiteľ povinnosť preukázať negatívnu skutočnosť, a to konkrétne že mu predajca alebo dodávateľ neposkytol všetky informácie potrebné na splnenie požiadavky transparentnosti, tak ako vyplýva najmä z článku 4 ods. 2 smernice 93/13.“

27. Vzhľadom na uvedené je odvolací súd toho názoru, že pre naplnenie zmyslu a účelu čl. 6 ods. 1, čl. 7 ods. 1 Smernice Rady 93/13 EHS v zásade bez ďalšieho vzhľadom na odbornú zdatnosť v činnosti

poskytovania pôžičiek sa úmysel žalovaného - dodávateľa prezumuje a dôkazné bremeno ho zaťažuje v otázke preukázania okolnosti neúmyselného konania.

28. Pre potreby zabezpečenia výkladu v súlade s uvedenými rozhodnutiami Súdneho dvora pre nesťaženie výkonu práva na účely vrátenia neoprávnene zaplatených súm (bezodôvodného obohatenia), premlčacia doba môže byť zlučiteľná so zásadou efektivity len vtedy, ak spotrebiteľ mal možnosť oboznámiť sa so svojimi právami predtým, ako táto doba začala plynúť alebo uplynula (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 6. októbra 2009, *Asturcom Telecomunicaciones*, C 40/08, EU:C:2009:615, bod 45; z 9. júla 2020, *Raiffeisen Bank a BRD Groupe Sociétés Générale*, C 698/18 a C 699/18, EU:C:2020:537, bod 67, ako aj zo 16. júla 2020, *Caixabank a Banco Bilbao Vizcaya Argentaria*, C 224/19 a C 259/19, EU:C:2020:578, bod 91).

29. Do pozornosti treba dať aj rozhodnutie v spojených veciach C-698/18 a C-699/18, kde Súdny dvor EÚ (štvrtá komora) rozhodol, že:

1. Článok 2 písm. b), článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že žaloba o určenie neplatnosti nekalej podmienky uvedenej v zmluve uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom sa nepremičuje, a zároveň uplatňuje premlčaciu lehotu na žalobu o uplatnenie reštitučných účinkov tohto určenia, ak táto lehota nie je menej priaznivá, ako lehota týkajúca sa podobných žalôb vnútroštátnej povahy (zásada ekvivalencie), a nevedie k praktickej nemožnosti alebo nadmernému sťaženiu výkonu práv vyplývajúcich z práva Únie, osobitne zo smernice 93/13 (zásada efektivity).

2. Článok 2 písm. b), článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 smernice 93/13, ako aj zásady ekvivalencie, efektivity a právnej istoty sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia súdnemu výkladu vnútroštátnej právnej úpravy, podľa ktorého žaloba o vrátenie súm bezodôvodne zaplatených na základe nekalej podmienky nachádzajúcej sa v zmluve uzatvorenej medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom podlieha trojročnej premlčacej lehote, ktorá začína plynúť odo dňa úplného splnenia tejto zmluvy, ak sa predpokladá, bez potreby overenia, že k tomuto dátumu spotrebiteľ musel vedieť o nekalom charaktere predmetnej zmluvnej podmienky, alebo keď pre podobné žaloby založené na určitých vnútroštátnych právnych predpisoch táto lehota začína plynúť až od okamihu určenia právneho dôvodu týchto žalôb súdom.

3. Súdny dvor Európskej únie nemá právomoc odpovedať na otázky položené Tribunalul Specializat Mureș (Špecializovaný súd Mureș, Rumunsko) v jeho rozhodnutí z 12. júna 2018 v súvislosti s vecou C-699/18.

30. Podľa názoru odvolacieho súdu je potrebné začiatok premlčacej doby v prejednávanej veci vyhodnocovať vo vzťahu k spotrebiteľovi -žalobkyni odo dňa keď sa skutočne dozvedela, že poskytla dodávateľovi plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky na ktoré dodávateľ zjavne právo nemal.

31. V uvedených súvislostiach je nutné vyhodnocovať aj prípadný úmysel (či už priamy alebo nepriamy) na strane dodávateľa získať bezodôvodné obohatenie. Ved' už aj skutočnosť, že žalovaná do Zmluvy o úvere, ktorú mala so žalobkyňou v úmysle uzavrieť, neuviedla zákonné náležitosti, uviedla do nej neprijateľné zmluvné podmienky a nakoniec neuzavrela ju platne, svedčí nie o nedbanlivostnom správaní sa.

32. Výsledky už spomenutých prejudiciálnych konaní nepodporujú záver, z ktorého vychádzalo napadnuté rozhodnutie. Podľa názoru odvolacieho súdu v prejednávanej veci je v prvom rade unesenie dôkazného bremena zo strany dodávateľa - nebankovky vo vzťahu k vyvráteniu prezumpcie úmyslu. Žalovanému sa zatiaľ v priebehu konania nepodarilo preukázať, že požadovanie platenia úhrad, na ktoré nemal nárok a to aj vzhľadom na jeho odbornú zdatnosť pri poskytovaní pôžičiek, nepožadoval úmyselne.

33. Pokiaľ prvoinštančný súd vychádzal bez vyhodnotenia podmienok, uvedených vyššie z toho, že nárok je premlčaný, rozhodol tak predčasne. Ak žalobkyňa tvrdila, že o vzniku bezodôvodného obohatenia sa dozvedela od Združenia na ochranu spotrebiteľa HOOS dňa 24.04.2019, pritom žalobu podala dňa 01.10.2019, bolo povinnosťou súdu prvej inštancie toto vyhodnotiť v zmysle záverov vyššie uvedených rozhodnutí SD EU. Ak sa dá predpokladať, že žalobkyňa sa skutočne dozvedela o tom, že plnila to, čo plniť nemal, v septembri 2019, potom bez ďalšieho možno konštatovať, že žaloba žalobkyne

bola podaná včas (v subjektívnej lehote 2 rokov odkedy sa dozvedela o tom, že plnila to, čo plniť nemala, § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Čo sa týka objektívnej lehote, či už 3 ročnej alebo 10 ročnej, nateraz je možno uviesť, že bez ďalšieho vyhodnotenia okolností nie je možné jednoznačne uzavrieť, či námietka premlčania vznesená žalovaným je alebo nie je dôvodná.

34. Z týchto dôvodov preto bolo nutné rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutých výrokoch I. o zamietnutí žaloby a III. o trovách konania postupom podľa § 389 ods. c) CSP zrušiť a postupom podľa § 391 CSP vrátiť vec v rozsahu zrušenia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie s tým, že je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu, vysloveným v tomto uznesení.

35. Úlohou súdu prvej inštancie bude v ďalšom konaní opätovne vyhodnotiť námietku premlčania uplatneného nároku, vznesenú žalovaným, a to v zmysle vyššie uvedených záverov, vyplývajúcich z rozhodnutí SD EÚ. V novom rozhodnutí prvoinštančný súd rozhodne tiež o všetkých trovách konania.

36. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Poučenie o dovolaní: Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 Civilného sporového poriadku, v ďalšom texte už len „CSP“)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 Ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne /(dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP).